

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

13 SEPTEMBER, 2016

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA NNE

KIKAO CHA TANO – TAREHE 13 SEPTEMBERA, 2016

I. DUA:

II. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

56. MHESHIMIWA ENG. ATASHASTA JUSTUS NDITIYE (MUHAMBWE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):-

Je, Shirika la UNHCR lina mpango wowote kwa usimamizi wa Serikali wa kujenga angalau wodi tatu za kulaza wagonjwa katika Hospitali ya Wilaya ya Kibondo.

57. MHESHIMIWA RAPHAEL JAPHARY MICHAEL (MOSHI MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Halmashauri ya Manispaa ya Moshi ilianza mchakato wa kuifanya Jiji tangu Mwaka 2012 baada ya kupata Baraka za Mhe. Rais Mstaafu Dkt. Jakaya Mrisho Kikwete, Kamati ya Ushauri ya Mkoa Kilimanjaro (RCC) na Kamati ya Ushauri ya Wilaya ya Moshi (DCC) na sasa mchakato huo umekamilika katika hatua zote za kikanuni:-

Je, ni lini Serikali itatangaza Manispaa ya Moshi kuwa Jiji.

58. MHESHIMIWA PROF. ANNA KAJUMULO TIBAIJUKA (MULEBA KUSINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Halmashauri ya Wilaya ya Muleba ina shule 39 za Sekondari za Kata na kati ya hizo shule 31 hazina walimu wa vipindi muhimu na nyingine zina walimu wa ziada wasio na kazi, mfano shule 12 hazina walimu wa hesabu kabisa, shule 9 biolojia, shule 8 kemia, shule 18 walimu wa fizikia na shule 10 hazina kabisa walimu wa uraia:-

(a) Je, Serikali ina mkakati gani wa kukabiliana na tatizo hilo na kuliondoa ili kuokoa kizazi cha

vijana watakaoishi katika karne ya 21 bila kusoma masomo ya sayansi;

- (b) Je, kuhusu Walimu wa ziada takribani 213 wasiohitajika kwenye Sekondari kwa sasa hivi, Serikali itaruhusu Halmashauri iwapange kufundisha kwenye shule za msingi ambako kuna upungufu mkubwa kuliko kuingia gharama kuwahamisha na kuwarejesha tena wakihitajika kwa sababu shule za Sekondari zinaendelea kupanuka;
- (c) Je, Serikali itaisaidiaje Halmashauri ya Muleba kutengeneza Programu maalum ya mafunzo kwa walimu wa ziada kujifunza kufundisha masomo mengine ambayo walimu wake hawatoshi.

OFISI YA RAIS (UTUMISHI NA UTAWALA BORA)

59. MHESHIMIWA ZUBEDA HASSAN SAKURU (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Nchi, Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora:- Kuwepo kwa matukio ya vifo visivyokuwa vya lazima kunatokana na kutokuwepo kwa motisha kwa Madaktari na Wauguzi kwa kulipwa viwango duni vya mishahara na kutolipwa posho zao kwa wakati:-

Je, Serikali inakabiliana vipi na changamoto ya maslahi kwa watumishi wa sekta hii muhimu.

60. MHESHIMIWA MUSSA RAMADHANI SIMA (SINGIDA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (Utumishi na Utawala Bora):- Kumekuwa na mlundikano wa madeni ya Watumishi:-

- (a) Je, Serikali ina mpango gani wa kulipa madeni hayo;
- (b) Je, Serikali ina mkakati gani wa kuhakikisha kuwa hakuna madeni tena.

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

61. MHESHIMIWA BONIFACE MWITA GETERE (BUNDA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvu:- Eneo la Buhemba Ground Farm (KABIMITA) linalomilikiwa na Vijiiji vitatu vya Magunga, Milwa (Wilaya ya Butiama) na Mekomariro (Wilaya ya Bunda) kwa ajili ya kilimo na ufugaji ambalo lilitolewa na Serikali tangu miaka 1970 na 1980 kama kituo cha kukusanya mifugo (Ng'ombe) na kuwatibu kabla ya kupelekwa kwenye mnada wa Ng'ombe Bukoba; na sasa ni

miaka 33 eneo hili linatumiwa na Wakazi wa Vijiji hivyo kwa ajili ya makazi, kilimo na ufugaji:-

Je, ni lini Serikali itatoa tamko rasmi kwamba eneo hilo ni mali ya Vijiji hivyo kisheria ili kuondoa dhana ya kuwa eneo hili ni mali ya Serikali.

62. MHESHIMIWA BALOZI ADADI MOHAMED RAJAB (MUHEZA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvubi:- Baadhi ya Wakulima wa Tarafa ya Amani na Muheza wanalima kwa wingi viungo mbalimbali kama Pilipili Manga, Karafuu, Iliko na Mdalasini lakini hakuna viwanda kwa ajili ya kusindika mazao hayo:-

- (a) Je, Serikali ina mpango gani wa kuwasaidia kupata kiwanda Wakulima wa mazao hayo kwa ajili ya mazao yao;
- (b) Je, Serikali itakuwa tayari kuwatafutia Wananchi hao wanunuzi wa uhakika wa mazao hayo.

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

63. MHESHIMIWA OTHMAN OMAR HAJI (GANDO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria:- Kwa kuzingatia usalama na utulivu wa nchi yetu, viongozi wa Serikali wamekuwa wakitoa kauli zenye msisitizo kwa Wananchi kuepuka kuhubiri siasa katika nyumba za ibada na kuchanganya dini na siasa katika mikutano:-

Je, ni Kifungu gani cha Katiba au sheria ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ambacho kinafafanua juu ya kauli hizo.

64. MHESHIMIWA FATMA HASSAN TOUFIQ (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Katiba na Sheria:- Sheria ya kutambua haki ya msaada wa Sheria (*Legal Aid*) ambayo pia inawatambua wasaidizi wa kisheria (*Paralegals*) mchakato wake umeanza tangu mwaka 2010 kwa kuwashirikisha wadau mbalimbali wakiwemo taasisi zisizo za kiserikali lakini sheria hii imekuwa ni ya muda mrefu na sasa ni zaidi ya miaka sita bado haijatajwa wala kuletwa Bungeni:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa haraka wa kuhakikisha sheria hii inatungwa.

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

65. MHESHIMIWA ALMASI ATHUMANI MAIGE (TABORA KASKAZINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Sehemu kubwa ya Jimbo la Tabora Kaskazini, Uyui haina maji chini ya ardhi na hivyo wananchi hawawezi kupata maji kwa kuchimba visima, hivyo Serikali ikabuni mradi wa kuleta maji ya bomba kutoka Ziwa Victoria kupitia Shinyanga, Kahama, Nzega mpaka Isikizya na maeneo mengine ya Mkoa wa Tabora:-

- (a) Je, ni lini Serikali itatekeleza mradi huo ili wananchi wa Jimbo la Tabora Kaskazini katika Vijiji vya Isikizya, Upuge, Majengo na Kanyenye wapate huduma ya maji;
- (b) Kwa kuwa bomba hilo la maji litatoa maji umbali wa Km.25 kushoto na kulia na kuwafikia Wananchi wachache. Je, Serikali haioni kuna sababu ya kuanzisha mradi wa kuchimba mabwawa na kukinga maji ya mvua kama chanzo kingine cha maji kwa Wananchi.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

66. MHESHIMIWA SUSAN PETER MASELLE (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:-

- (a) Je, Serikali imechukua juhudi gani za makusudi kudhibiti vitendo vya kubambikizia watu kesi vinavyofanywa na baadhi ya askari wasiokuwa na maadili;
- (b) Je, Serikali itakuwa tayari kuanzisha kitengo cha siri ndani ya Jeshi la Polisi
  - kitakachoshughulikia adha hii.

67. MHESHIMIWA HASNA SUDI KATUNDA MWILIMA (KIGOMA KUSINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Gereza la Ilagala limehodhi eneo kubwa la shamba na kufanya Wananchi wa Kata ya Ilagala kukosa maeneo ya kulima:-

Je, Serikali haioni umuhimu wa kutoa sehemu ya eneo kwa ajili ya Wananchi wa Ilagala ili na wao waweze kupata maeneo ya kulima.

68. MHESHIMIWA EDWARD FRANZ MWALONGO (NJOMBE MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu, Sayansi, Teknolojia na Ufundi:- Baada ya ukarabati wa Vyuo vya Maendeleo ya Wananchi cha FDC – Njombe na kile cha Ulebwe kilichoko Wanging'ombe:-

- (a) Je, ni fani zipi zitaanza kutolewa katika Vyuo hivyo;
- (b) Je, ni Wananchi wangapi wanatarajia kufaidika na Vyuo hivyo.

WIZARA YA MAMBO YA NJE NA USHIRIKIANO WA AFRIKA MASHARIKI:

69. MHESHIMIWA COSATO DAVID CHUMI (MAFINGA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki:- Sudani Kusini imekubaliwa kujunga na Jumuiya ya Afrika Mashariki:-

Je, ni lini Serikali itafungua Ubalozi katika nchi hiyo ili kutengeneza mazingira ya kunufaika na fursa zilizoko katika nchi hiyo.

70. MHESHIMIWA ANGELINA ADAM MALEMBEKA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Nje, na Ushirikiano wa Afrika Mashariki:- Ofisi nyingi za Balozi zetu katika nchi mbalimbali zimekodishwa. Aidha, ofisi nyingine ujenzi haujakamilika au hazijafanyiwa ukarabati kwa muda mrefu sasa na ofisi nyingine zina madeni makubwa:-

- (a) Je, ni lini ujenzi wa baadhi ya ofisi za Ubalozi zitakamilika ikiwemo ya Msumbiji;
- (b) Je, Serikali ina mkakati gani wa kukarabati ofisi chache za Ubalozi zilizopo pamoja na kununua samani mpya;
- (c) Je, kwa nini Serikali isilipe madeni ya Balozi zetu kwa wakati ili kuepusha aibu kwa Taifa.

III. KAULI ZA MAWAZIRI:

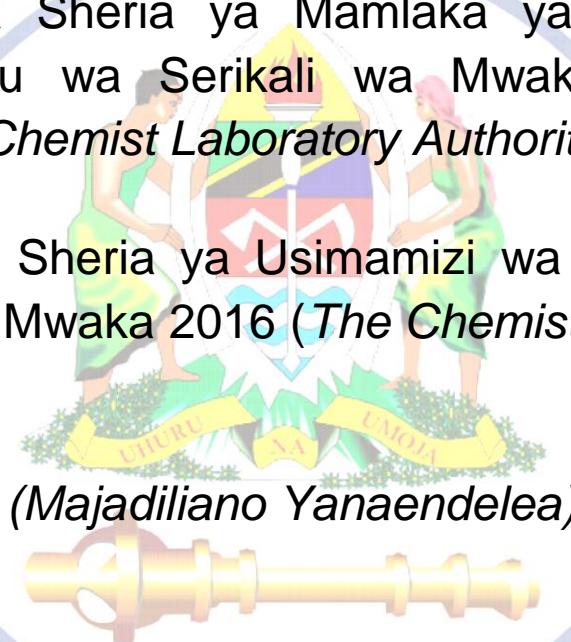
WAZIRI MKUU:

IV. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

*(Kusomwa Mara ya Pili, Kamati ya Bunge Zima na
Kusomwa Mara ya Tatu)*

Muswada wa Sheria ya Mamlaka ya Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali wa Mwaka 2016 (*The Government Chemist Laboratory Authority Bill, 2016*).

Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Wanataaluma wa Kemia wa Mwaka 2016 (*The Chemist Professionals Bill, 2016*).

DODOMA
13 SEPTEMBER, 2016

DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE